

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 25 lipca 2024 r.

KN-V.431.17.2024.

Pan
Paweł Skalik
Prezes Zarządu
Fundacji AKME
ul. Stanisława Wachowiaka 8A
60-681 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań,
tel. 61 854 1169, fax 61 854 1170
www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: kn@poznan.uw.gov.pl
www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli <i>(w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)</i>	Przedmiotem kontroli było spełnianie przez przedsiębiorstwo społeczne warunków, o których mowa w art. 3, art. 4 ust. 1 oraz art. 5-10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej ¹ , zwanej dalej „Ustawą”. Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 16 ust. 1 Ustawy oraz przepisów rozdziałów 2-5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ² . Kontrolą objęto okres od 19 kwietnia 2023 r., tj. od dnia uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego, do 1 lipca 2024 r., tj. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.
Jednostka kontrolowana	Fundacja AKME ³ , ul. Stanisława Wachowiaka 8A, 60-681 Poznań, posiadająca status przedsiębiorstwa społecznego, zwana dalej „Fundacją” lub „przedsiębiorstwem społecznym”.
Kontrolerzy	Justyna Szymańska – starszy specjalista z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr 171/24 z 17 czerwca 2024 r., Monika Kowalska – specjalista z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr 171/24 z 17 czerwca 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Kontrolę przeprowadzono w dniach od 21 czerwca do 1 lipca 2024 r.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Skalik – Prezes Zarządu Fundacji.

(akta kontroli: str. 18, 222-235)

Na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 113.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

³ Numer KRS: 0000499852.

II. Ocena kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonej nieprawidłowości spełnianie przez Fundację AKME warunków, o których mowa w art. 3, art. 4 ust. 1 oraz art. 5-10 Ustawy.

Ocenę uzasadnia:

- prowadzenie przez Fundację działalności gospodarczej, zgodnie z art. 3 Ustawy,
- prowadzenie przez Fundację działalności służącej rozwojowi lokalnemu i mającej na celu realizację usług społecznych, zgodnie z art. 4 ust. 1 Ustawy,
- zapewnienie przez Fundację zatrudnienia, zgodnego z art. 5 ust. 1 Ustawy,
- posiadanie przez Fundację organu konsultacyjno-doradczego, zgodnie z art. 7 Ustawy,
- przestrzeganie przez Fundację, określonych w art. 8 Ustawy, zakazów w zakresie rozdysponowania majątku przedsiębiorstwa społecznego na rzecz podmiotów powiązanych,
- przestrzeganie przez Fundację, określonych w art. 9 Ustawy, ograniczeń w zakresie przeznaczenia zysku lub nadwyżki bilansowej przedsiębiorstwa społecznego,
- sporządzenie i przekazanie wojewodzie rocznego sprawozdania przedsiębiorstwa społecznego, zgodnie z art. 10 Ustawy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Wojewoda Wielkopolski decyzją z 19 kwietnia 2023 r.⁴ przyznał Fundacji status przedsiębiorstwa społecznego. Fundacja została umieszczona w elektronicznym wykazie przedsiębiorstw społecznych prowadzonym przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

(akta kontroli: str. 38-39)

Fundacja, w okresie objętym kontrolą, prowadziła działalność gospodarczą, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców⁵, zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, co było zgodne z art. 3 ust. 2 Ustawy. Fundacja, zgodnie z oświadczeniem o ustanowieniu Fundacji⁶ oraz Statutem Fundacji⁷, działała na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach⁸ oraz Statutu Fundacji. Fundacja została powołana między innymi w celu: działalności na rzecz osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych, pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnionych z pracy, działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn, działalności charytatywnej, ochrony i promocji zdrowia, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijaniu kontaktów i współpracy między społeczeństwami, działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka. Ponadto w § 10 ust. 3

⁴ Znak PS-V.8690.31.2023.6.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 236 ze zm.

⁶ Akt notarialny z 7 stycznia 2014 r., repertorium A. 94/2014.

⁷ Z dnia 7 kwietnia 2023 r.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 166.

Statutu Fundacji określone zostało, iż przychód ze statutowej działalności odpłatnej fundacji służy wyłącznie realizacji celów statutowych.

(akta kontroli: str. 40-64)

W okresie objętym kontrolą, Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, państwowa albo samorządowa osoba prawna nie posiadały nad Fundacją kontroli w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów⁹, co potwierdził w złożonym oświadczeniu Prezes Zarządu Fundacji i co było zgodne z zapisami art. 3 ust. 2 Ustawy.

(akta kontroli: str.173)

Przedsiębiorstwo społeczne, w okresie objętym kontrolą, prowadziło działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych na rzecz ogółu społeczności i zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami realizowało następujące działania:

- 1) organizowanie wsparcia oraz leczenia w 12 projektach unijnych (Środowiskowe Centra Zdrowia Psychicznego na terenie Wielkopolski, współfinansowane ze środków EFS
- 2) realizowanie projektu „Praca bez barier” ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „ABSOLWENT” - aktywizacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnością,
- 3) realizowanie projektu „Razem pokonamy bariery III ze ,środków PFRON w ramach konkursu o zlecenie realizacji zadań nr 1/2022 pn. „Działamy razem” – usługa asystencji osobistej,
- 4) realizowanie projektu „Razem pokonamy bariery IV ze ,środków PFRON w ramach konkursu o zlecenie realizacji zadań nr 1/2023 pn. „Możemy więcej” – usługa asystencji osobistej,
- 5) realizowanie projektu wsparcie asystencją osobistą w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Organizacji Pozarządowych – edycja 2024,
- 6) prowadzenie dziennego ośrodka wsparcia dla seniorów,
- 7) prowadzenie kampanii i działań informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleń i warsztatów w zakresie zagrożeń wynikających z używania narkotyków i NSP, a także pozamedycznego stosowania produktów leczniczych,
- 8) zapewnienie bezpłatnej pomocy psychologicznej rodzinom, mieszkańcom miasta Poznania,
- 9) diagnozowanie, profilaktyka oraz wsparcie specjalistyczne na rzecz dzieci dotkniętych symptomem FASD oraz ich rodzin,
- 10) realizowanie „Regionalnego programu rehabilitacji młodzieży z zaburzeniami depresyjnymi” w 2023 roku,
- 11) realizowanie „Regionalnego programu rehabilitacji młodzieży z zaburzeniami depresyjnymi” w 2024 roku.

(akta kontroli: str. 171-198)

Fundacja, w okresie objętym kontrolą, zatrudniała ogółem 300 osób, z czego na podstawie umowy o pracę 46 osób w wymiarze pełnego wymiaru czasu pracy (wśród których znajdowała się jedna osoba zagrożona wykluczeniem społecznym), ośmiu pracowników w wymiarze niższym niż ½ pełnego wymiaru czasu pracy, 21 pracowników w wymiarze ½ pełnego wymiaru

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 594.

czasu pracy (wśród których znajdowały się dwie osoby zagrożone wykluczeniem społecznym) i sześciu pracowników w wymiarze wyższym niż ½ pełnego wymiaru czasu pracy, a niższym niż pełen etat. Ponadto 167 osób zatrudniano na podstawie umów cywilnoprawnych i współpracowano z 61 osobami prowadzącymi jednoosobową działalność gospodarczą, które nie były pracodawcami, świadczącymi na rzecz przedsiębiorstwa społecznego usług przez nieprzerwany okres co najmniej trzech miesięcy.

(akta kontroli: str. 199-209)

Przedsiębiorstwo społeczne, w okresie objętym kontrolą, posiadało organ konsultacyjno-doradczy, powołany uchwałą Zarządu Fundacji¹⁰ z 7 kwietnia 2023 r. o nazwie „Społeczna Rada Fundacji”, zwana dalej „Radą”. Zgodnie z ww. uchwałą w skład Rady wchodziło pięciu pracowników Fundacji. Rada, jako organ doradczy i opiniujący, powołany do wspierania Zarządu w podejmowaniu określonych decyzji, posiadała zapisane w statucie kompetencje, w szczególności do:

- zapoznawania się nie rzadziej niż raz w roku z wynikami działalności przedsiębiorstwa społecznego oraz wyrażania opinii w tym zakresie;
- opiniowania regulaminu pracy lub zasad organizacji pracy ustalanych przez przedsiębiorstwo społeczne oraz proponowanych zmian w tym zakresie;
- opiniowania planowanych działań przedsiębiorstwa społecznego, w tym na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej.

Pierwsze spotkanie Rady odbyło się 4 września 2023 r., co potwierdziła Uchwała sporządzona z przedmiotowego spotkania. Wzięło w niej udział pięciu pracowników Fundacji.

(akta kontroli: str. 76-78)

Przedsiębiorstwo społeczne, w okresie od 19 kwietnia 2023 r. do 21 czerwca 2024 r., tj. do dnia rozpoczęcia kontroli, zgodnie z oświadczeniami złożonymi przez Prezesa Zarządu Fundacji:

- nie udzielało pożyczek osobom prawnym organizacyjnie z nim powiązanym ani swoim członkom, członkom organów tego przedsiębiorstwa, osobom zatrudnionym w tym przedsiębiorstwie ani osobom, z którymi osoby zatrudnione w tym przedsiębiorstwie pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, ani nie zabezpieczało ich zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa społecznego;
- nie posiadało nad sobą kontroli w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów prowadzonej przez Skarb Państwa, jednostkę samorządu terytorialnego, państwową albo samorządową osobę prawną;
- nie przekazywało majątku na rzecz osób, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 Ustawy, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje nieodpłatnie lub na preferencyjnych warunkach;
- nie przeznaczało zysków albo nadwyżki bilansowej uzyskanych z wykonywanej działalności, o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej, do podziału między swoich członków, udziałowców, akcjonariuszy i osób w nim zatrudnionych;
- nie dokonywało zakupu towarów lub usług od osób prawnych organizacyjnie z nim powiązanych lub podmiotów, w których uczestniczą osoby, o których mowa w art. 8 ust. 1

¹⁰ Nr 01/04/2023.

pkt 1 Ustawy, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

(akta kontroli: str. 173)

W dniu 28 marca 2024 r. Fundacja przekazała Wojewodzie Wielkopolskiemu sprawozdanie za rok 2023, które zawierało elementy określone w art. 10 ust. 2 Ustawy, tj.: nazwę i formę prawną, adres siedziby oraz dane kontaktowe, NIP, numer identyfikacyjny REGON oraz numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, informację o podjętych działaniach dotyczących reintegracji społecznej i zawodowej osób zatrudnionych wraz z osiągniętymi efektami, informację o zatrudnieniu, z uwzględnieniem warunków, o których mowa w art. 5 ust. 2 Ustawy, informację o korzystaniu z instrumentów wsparcia, o których mowa w art. 21, art. 22 i art. 24-26 Ustawy.

(akta kontroli: str. 153-162)

IV. Stwierdzone nieprawidłowości.

Prezes Zarządu Fundacji w złożonym Wojewodzie Wielkopolskiemu sprawozdaniu za rok 2023 przekazał nierzetelne dane, tj. w sprawozdaniu podano jako:

- liczbę osób zatrudnionych ogółem – 101, natomiast zgodnie z przedłożonym zestawieniem pn. „Zestawienie dotyczące osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie społecznym: Fundacji AKME w okresie od dnia 19 kwietnia 2023 r., tj. od dnia uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego, do dnia 21 czerwca 2024 r., tj. do rozpoczęcia czynności kontrolnych”, zwanego dalej „Zestawieniem”, liczba ta wynosiła 300,
- liczbę zatrudnionych kobiet - 81, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 252,
- liczbę zatrudnionych mężczyzn – 20, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 49,
- liczbę osób nowo zatrudnionych w roku sprawozdawczym ogółem - 12, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 119,
- liczbę nowo zatrudnionych kobiet w roku sprawozdawczym - dziewięć, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 104,
- liczbę nowo zatrudnionych mężczyzn w roku sprawozdawczym - trzech, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 15,
- liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę - 41, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 81,
- liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze niższym niż $\frac{1}{2}$ pełnego wymiaru czasu pracy – brak osób, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła osiem,
- liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze $\frac{1}{2}$ pełnego wymiaru czasu pracy, – cztery osoby, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 21,
- liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze wyższym niż $\frac{1}{2}$ pełnego wymiaru czasu pracy, a niższym niż pełen etat – trzy osoby, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła sześć,

- liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze pełnego wymiaru czasu pracy – 34 osoby, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 46,
- liczbę osób zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej – 48 osób, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 167,
- liczbę osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą niebędących pracodawcami świadczącymi na rzecz przedsiębiorstwa społecznego usług przez nieprzerwany okres co najmniej trzech miesięcy – 12 osób, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba ta wynosiła 61 osób,
- liczbę osób z grup zagrożonych wykluczeniem, nowo zatrudnionych w roku sprawozdawczym – brak osób (mężczyzn), natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba tych osób wynosiła jeden (mężczyzna),
- liczbę osób z grup zagrożonych wykluczeniem, wykonujących pracę na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze ½ pełnego wymiaru czasu pracy – jedną osobę, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba tych osób wynosiła dwie,
- liczbę osób z grup zagrożonych wykluczeniem, wykonujących pracę na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze pełnego wymiaru czasu pracy – dwie osoby, natomiast zgodnie z przedłożonym Zestawieniem liczba tych osób wynosiła jeden,
- liczbę indywidualnych planów reintegracyjnych realizowanych w roku sprawozdawczym – trzy, mimo że przedsiębiorstwo społeczne nie opracowało oraz nie realizowało indywidualnych planów reintegracyjnych,
- liczbę osób objętych działaniami reintegracyjnymi w ciągu roku, w tym:
 - wsparcie psychologiczne – liczba osób objętych działaniem – trzy,
 - wsparcie terapeutyczne – liczba osób objętych działaniem – trzy,
 mimo że przedsiębiorstwo społeczne nie obejmowało działaniami reintegracyjnymi, działaniami wsparcia psychologicznego i terapeutycznego osób w nim zatrudnionych.

(akta kontroli: str. 199-209, 219-221)

W złożonych wyjaśnieniach Prezes Zarządu Fundacji podał, że złożone sprawozdanie zawierało rozbieżności w związku z przyjęciem błędnej metodologii wyliczenia jednostkowego w poszczególnych pozycjach. Nieścisłości związane były nierozłącznie z niejednoznaczną interpretacją poszczególnych zapisów i punktów sprawozdania oraz z nietatwym do określenia stanem faktycznym w Fundacji w związku z przeprowadzeniem licznych i niezwykle rozległych działań przez przedsiębiorstwo społeczne Fundacji AKME. W ramach działań Fundacji zatrudniono w okresie sprawozdawczym łącznie kilkaset osób, w różnych zakresach czasowych oraz na podstawie różnych form zatrudnienia. Specyfika działalności opartej na realizacji zadań ze środków UE, PFRON, krajowych oraz samorządowych wpływa na dużą dynamikę i zmienność stanu zatrudnienia. Ponadto dane wygenerowane z systemu księgowego OPTIMA, na bazie których wypełniane było sprawozdanie, przedstawiały rozbieżny stan faktyczny niż wyniki przedstawione po analizie specjalistek z Wydziału Kontroli. Wynikało to z niskiego stopnia precyzji wygenerowanych danych z systemu oraz braku możliwości segregowania danych, które byłyby tożsame i w 100% zbieżne z wytycznymi sprawozdania. Po ponownej analizie danych, przyjęto wyliczenia zrealizowane przez specjalistki z Wydziału

Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego i zgodzono się z nimi. Dodatkowo w złożonych wyjaśnieniach Pełnomocnik Zarządu ds. realizacji projektów przyznał, że rozbieżności pojawiające się w sprawozdaniu wynikały z błędnej interpretacji zapisów i punktów sprawozdania - dane zostały wykazane omyłkowo.

(akta kontroli: str.219-221)

V. Zalecenia i wnioski.

Biorąc pod uwagę ustalenia zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym wnoszę o sporządzenie i przekazanie do Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu korekty rocznego sprawozdania przedsiębiorstwa społecznego za 2023 rok, zawierającego prawidłowe dane.

VI. Pozostałe informacje.

Informację o sposobie wykonania zalecenia, a także o podjętych działaniach lub przyczynie ich niepodjęcia, należy przekazać w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Wojewoda Wielkopolski

Agata Sobczyk